

TARIFFOPPGJØRET

2023

Samfunnsbedriftene

A | akademikerne

KRAV NR. 1

05. 05 2023

Kl. 13.00

Innledning

Norsk og internasjonal økonomi er i en urolig tid. Krigen i Ukraina og ettervirkninger fra pandemien gjør situasjonen fremover usikker. Prisstigningen er høy, rentene øker og energikrisen rammer bredt og sterkt. Inflasjon og renteøkning er faktorer som har hatt stor innvirkning på folks økonomi. Hovedutfordringen i arbeidsmarkedet i dag er tilgangen på kompetent arbeidskraft og ledigheten er lav. Så langt er altså ikke arbeidsmarkedet blitt påvirket i vesentlig grad av urolighetene i verden, men dette bildet kan fort endre seg.

I tider hvor den økonomiske situasjonen er usikker, kombinert med lave anslag for frontfaget og lav ledighet, er det særlig viktig at fleksibiliteten som ligger i frontfagsmodellen benyttes i tariffoppgjørene. Akademikerne støtter opp om frontfagsmodellen, som et koordinerende element for lønnsdannelsen. En forutsetning for Akademikernes oppslutning om modellen er at resultatene i frontfaget skal være en retningsgivende norm over tid. Vi legger vekt på følgende fra NOU 2021: 2, s. 28:

«Lønnsveksten i frontfaget skal verken være gulv eller tak, men en norm som skal sikre at lønnsveksten i konkurranseutsatt sektor over tid er retningsgivende for andre sektorer. Selve lønnsforhandlingene er partenes ansvar. Profilen i oppgjøret i frontfaget skal ikke overføres til andre avtaleområder, men derimot bestemmes i det enkelte området ut fra forholdene der. Koordineringen skjer gjennom sentrale forhandlinger og lokal kollektiv lønnsdannelse. Partene i de ulike forhandlingsområdene har selv ansvar for fordelingen av rammen mellom ulike grupper innen sitt område. I noen tariffområder skjer lønnsdannelsen i hovedsak gjennom sentrale forhandlinger, noen steder både sentrale og lokale forhandlinger og i noen områder skjer den utelukkende gjennom lokal kollektiv lønnsdannelse i den enkelte virksomhet.»

Fleksibiliteten som ligger i frontfagsmodellen skal sørge for en effektiv allokering av arbeidskraft mellom sektorer, og konsekvensen av dette er at det skal og må være rom for ulike økonomiske rammer i ulike sektorer. Sektorene og virksomhetene må se sitt eget økonomiske handlingsrom i lys av behovet for å beholde og rekruttere nødvendig kompetanse. Når offentlig sektor sakter akterut i lønnskampen, mister man kompetanse som er viktig for å opprettholde kvaliteten på tjenesteyting, beredskap og rettsikkerhet. Fokus på en konkurransedyktig offentlig sektor er ikke minst viktig i en situasjon hvor arbeidsledigheten er svært lav, da kampen om å få rett kompetanse på rett sted tilspisses.

Økonomiske rammer

Ved inngangen av lønnsoppgjørene i 2023 har TBU anslått prisveksten til 4,9 %. Det er særlig utviklingen i kronekursen som gir et høyere anslag i den oppdaterte beregningen fra 13. mars. Usikkerheten i prognosen er særlig knyttet til utviklingen i valutakursen, men også utviklingen i energiprisene, matvareprisene og den generelle usikkerheten knyttet til den internasjonale situasjonen.

Forhandlingene i frontfaget er avsluttet og partene har anslått at den gjennomsnittlige lønnsveksten i frontfagsområdet vil være 5,2 %. Tariffoppgjørene i KS og Oslo kommune er også avsluttet og landet på en ramme over frontfagsanslaget, på 5,4%. Det er imidlertid viktig

å presisere at disse rammene hverken danner tak eller gulv for lønnsveksten i tariffoppgjøret i Samfunnsbedriftene.

Det er store forventninger om reallønnsvekst blant våre medlemmer omfattet av Bedriftsavtalen. Akademikerne mener bedriftene må bruke handlingsrommet de har i lokale forhandlinger med våre medlemmer, ut fra egen totalsituasjon og økonomi.

Lønnsdannelse i Samfunnsbedriftene

En fleksibel forståelse av frontfagmodellen er avgjørende for lokal lønnsdannelse tilpasset Samfunnsbedriftenes totale situasjon og økonomi. Det er en forutsetning for at Samfunnsbedriftene skal kunne bruke lønn til å rekruttere og beholde høy akademisk arbeidskraft i konkurransen med resten av arbeidslivet. Arbeidsmarkedet er svært godt for Akademikernes medlemmer nå og fremover. Det er viktig at Samfunnsbedriftene kan konkurrere om denne arbeidskraften innenfor sitt økonomiske handlingsrom.

Akademikerne kommune mener at lokal lønnsdannelse er en forutsetning for å benytte lønn som personalpolitisk virkemiddel, og at lokale kollektive forhandlinger er et foretrukket alternativ til sentrale kollektive forhandlinger og til individuell lønnsfastsettelse etter arbeidsgivers skjønn. I Bedriftsavtalen har Akademikerne kommunes medlemmer lokal lønnsdannelse, og de lokale kollektive forhandlingene gjennomføres på grunnlag av den enkelte bedrifts økonomi, produktivitet, konkurransesituasjon og fremtidsutsikter, og ikke på grunnlag av noen form for sentrale føringer eller direktiver. Det er viktig at bedriftene bruker denne reelle muligheten til å konkurrere om kompetansen i arbeidsmarkedet.

Det gode arbeidsmarkedet for våre medlemmer må gjenspeiles i lønnsnivået. Etter å ha opplevd reallønnsnedgang og svekket konkurransekraft de siste årene, forventer nå Akademikerne kommune en reallønnsvekst for våre medlemmer i Samfunnsbedriftene.

Akademikerne krever

- Det gjennomføres frie lokale kollektive lønnsforhandlinger i kapittel 3.3., pkt. 3.3.2
- Forhandlingene må omfatte samtlige arbeidstakere som får sin lønn fastsatt lokalt

Akademikerne tar forbehold om nye og/eller endrede krav.